

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 22 czerwca 1992 r.

w sprawie zasadniczej służby wojskowej i nadterminowej zasadniczej służby wojskowej oraz przeszkolenia wojskowego.

Na podstawie art. 70 ust. 1 i 2, art. 73, art. 89 ust. 2, art. 90 ust. 1 i art. 93 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967. r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Przepisy art. 44, 46, 56, 60—62, 70, 87, 93, 190 i 230, powołane w niniejszym rozporządzeniu bez bliższego określenia, oznaczają przepisy ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254).

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa bez bliższego określenia o „osobie”, rozumie się przez to poborowego przeznaczonego do zasadniczej służby wojskowej, absolwenta szkoły wyższej przeznaczonego do odbycia przeszkolenia wojskowego oraz żołnierza przedterminowo zwolnionego z zasadniczej służby wojskowej i zwolnionego z tej służby przed jej odbyciem bez przeniesienia do rezerwy, uznanego za zdolnego do czynnej służby wojskowej.

§ 2. Czynności przewidziane w rozporządzeniu dla wojskowego komendanta uzupełnień wykonuje wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące osoby podlegającej obowiązkowi służby wojskowej, a dla dowódcy jednostki wojskowej — dowódca jednostki wojskowej, w której poborowy miał stawić się do odbycia czynnej służby wojskowej lub w której żołnierz odbywa tę służbę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

§ 3. Żołnierze odbywają czynną służbę wojskową w jednostkach wojskowych.

Rozdział 2

Powoływanie do czynnej służby wojskowej*Powoływanie do odbycia zasadniczej służby wojskowej oraz przeznaczanie i powoływanie do odbycia przeszkolenia wojskowego*

§ 4. 1. Poborowi uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej podlegają powołaniu do odbycia zasadniczej służby wojskowej do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia cztery lata życia.

2. Powołaniu do odbycia zasadniczej służby wojskowej podlegają również poborowi określani w art. 46 ust. 2 do dnia 30 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia osiem lat życia.

3. Oprócz osób wymienionych w art. 44 ust. 1 oraz przypadku określonego w art. 190 ust. 2 do odbycia zasadniczej służby wojskowej nie powołuje się również poborowych, którzy:

- 1) korzystają z odroczenia czynnej służby wojskowej,
- 2) są tymczasowo aresztowani lub odbywają karę pozbawienia wolności (aresztu), w tym zastępczą karę pozbawienia wolności (aresztu), albo jest wobec nich wykonywana kara pozbawienia praw publicznych.

4. Do odbycia zasadniczej służby wojskowej — na wniosek poborowych — można nie powołać ponadto poborowych, których ojciec lub brat w czasie odbywania czynnej

służby wojskowej uległ wypadkowi, w którego wyniku poniósł śmierć albo doznał trwałego kalectwa i został zaliczony do I grupy inwalidów.

§ 5. 1. Ochotnicy uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej podlegają powołaniu do odbycia zasadniczej służby wojskowej w terminie uzgodnionym z wojskowym komendantem uzupełnień.

2. Ochotnikom przysługuje prawo wyboru miejsca odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz rodzaju wojska, jeżeli spełniają oni warunki wymagane do odbywania służby w wybranej przez nich jednostce wojskowej.

§ 6. 1. Do odbycia przeszkolenia wojskowego przeznaczają absolwentów szkół wyższych, z wyjątkiem absolwentów wyższych szkół morskich, wojskowy komendant uzupełnień.

2. Przeznaczenie polega na określeniu specjalności wojskowej, w której będzie szkolić się absolwent szkoły wyższej w czasie odbywania przeszkolenia wojskowego, oraz wskazaniu szkoły podchorążych rezerwy, w której będzie się on szkolić.

3. Przeznaczenie jest uzależnione od kategorii zdolności fizycznej i psychicznej do czynnej służby wojskowej, do której został zaliczony absolwent szkoły wyższej, oraz posiadanych przez niego kwalifikacji zawodowych, a także potrzeb Sił Zbrojnych. Przy przeznaczeniu w miarę możliwości uwzględnia się życzenia absolwenta co do terminu rozpoczęcia i miejsca odbywania przeszkolenia wojskowego.

4. Fakt przeznaczenia wojskowy komendant uzupełnień stwierdza wpisem w książeczkach wojskowych absolwentów szkół wyższych.

5. Przeznaczenie może być zmienione w przypadku zmiany okoliczności określonych w ust. 3.

§ 7. 1. Absolwenci szkół wyższych, uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej i przeznaczeni do odbycia przeszkolenia wojskowego, podlegają powołaniu na to przeszkolenie w terminie określonym w art. 93 ust. 2, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów nie zostali z niego zwolnieni.

2. W sprawach powoływania do odbycia przeszkolenia wojskowego stosuje się odpowiednio przepisy § 4 ust. 3 i 4.

§ 8. 1. Kartę powołania, za pomocą której następuje powołanie do odbycia zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego, doręcza się nie wcześniej niż na 90 dni i nie później niż na 14 dni przed terminem stawienia się do służby, określonym w tej karcie.

2. Teminów określonych w ust. 1 nie stosuje się do osób, które bez uzasadnionej przyczyny:

- 1) nie spełniły wojskowego obowiązku meldunkowego,
- 2) nie stawiły się do rejestracji lub poboru w terminie określonym w odrębnych przepisach,
- 3) nie zgłosiły się na wezwanie wojskowego komendanta uzupełnień w celu doręczenia karty powołania.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, karta powołania może być doręczona w każdym terminie, nie później jednak niż w określonym w niej terminie stawienia się do służby wojskowej.

4. Doręczenie karty powołania następuje w sposób określony w Kodeksie postępowania administracyjnego.

§ 9. 1. W przypadku gdy osoba, której doręczono kartę powołania, nie może z powodu obłożnej choroby stawić się do odbycia zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego w terminie określonym w tej karcie, niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień. Po ustaniu choroby osoba, której doręczono kartę powołania, zgłasza się niezwłocznie do wojskowego

komendanta uzupełnień, przedstawiając w tej sprawie zaświadczenie lekarskie.

2. Nietrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 1, jest uzasadnione, jeżeli osoba ze względu na szczególne okoliczności nie mogła zawiadomić o niemożności stawienia się.

3. Wojskowy komendant uzupełnień po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, informuje dowódcę jednostki wojskowej o przyczynie niestawienia się osoby do służby.

§ 10. 1. Jeżeli osoba nie stawiła się do odbycia zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego w terminie i miejscu określonym w karcie powołania, dowódca jednostki wojskowej niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień.

2. W przypadku otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wojskowy komendant uzupełnień postępuje zgodnie z zasadami określonymi w art. 61 ust. 2.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dowódca jednostki wojskowej, z zastrzeżeniem ust. 4, niezwłocznie zawiadamia również prokuratora wojskowego.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli dowódca jednostki wojskowej postąpił w sposób określony w art. 230 ust. 5.

5. Jeżeli osoba stawiła się do odbycia zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego po upływie terminu określonego w karcie powołania i po dokonaniu przez dowódcę jednostki wojskowej zawiadomień, o których mowa w ust. 1 i 3, zawiadamia on o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień i prokuratora wojskowego.

§ 11. 1. Jeżeli ochotnik nie stawił się do odbycia zasadniczej służby wojskowej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania, dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień. Wojskowy komendant uzupełnień wydaje decyzję o uchyleniu decyzji o powołaniu do tej służby.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli ochotnik stawił się do odbycia zasadniczej służby wojskowej z opóźnieniem nie przekraczającym dwóch dni.

§ 12. Stawienie się osób do odbycia czynnej służby wojskowej następuje z chwilą ich zgłoszenia się w jednostce wojskowej. Stawienie się do służby dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym.

Przyjmowanie do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej

§ 13. 1. Do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej mogą zgłaszać się żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową, którzy spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) uzyskują pozytywne wyniki w szkoleniu,
- 2) są zdyscyplinowani,
- 3) w dniu rozpoczęcia pełnienia nadterminowej zasadniczej służby wojskowej nie przekroczą dwudziestu pięciu lat życia,
- 4) posiadają wykształcenie co najmniej na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej,
- 5) nie byli karani sądownie.

2. Do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej mogą zgłaszać się również żołnierze, którzy nie spełniają warunku określonego w ust. 1 pkt 4, jeżeli posiadają kwalifikacje szczególnie przydatne do służby w danej jednostce wojskowej.

§ 14. Nadterminowa zasadnicza służba wojskowa jest pełniona w pełnych latach służby przez okres od jednego roku do czterech lat.

§ 15. 1. Żołnierze, o których mowa w § 13, składają pisemne zgłoszenie do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej do dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są oni objęci.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, składa się nie później niż na miesiąc przed upływem ustalonego czasu trwania zasadniczej służby wojskowej.

3. W przypadku gdy żołnierz wyraził zamiar pełnienia nadterminowej zasadniczej służby wojskowej w innej jednostce wojskowej niż jednostka, w której odbywa zasadniczą służbę wojskową, dowódca jednostki wojskowej opiniuje zgłoszenie i przesyła je do dowódcy jednostki wojskowej wskazanej przez żołnierza.

§ 16. 1. Zgłoszenie do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej rozpatruje dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz wyraził zamiar pełnienia tej służby.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, podlega rozpatrzeniu nie później niż na 21 dni przed upływem ustalonego czasu trwania zasadniczej służby wojskowej.

3. O sposobie rozpatrzenia zgłoszenia dowódca jednostki wojskowej niezwłocznie informuje na piśmie zainteresowanego żołnierza, a w przypadku wyrażenia zgody na przyjęcia go do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej — ustala ponadto dzień jej rozpoczęcia.

4. W przypadku, o którym mowa w § 15 ust. 3, dowódca jednostki wojskowej, wyrażający zgodę na przyjęcie żołnierza do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, informuje o tym dowódcę jednostki wojskowej, której ewidencją żołnierz ten jest objęty.

§ 17. Żołnierz, który ma pełnić nadterminową zasadniczą służbę wojskową w innej jednostce wojskowej niż ta, której ewidencją jest on objęty, podlega przeniesieniu do tej jednostki nie później niż na 5 dni przed dniem rozpoczęcia pełnienia nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

§ 18. 1. Rozpoczęcie przez żołnierza pełnienia nadterminowej zasadniczej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej ogłasza w rozkazie dziennym.

2. Dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz rozpoczął pełnienie nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, zawiadamia o tym niezwłocznie wojskowego komendanta uzupełnień.

Rozdział 3

Odbywanie przeszkolenia wojskowego

§ 19. Przeszkolenie wojskowe odbywa się jako:

- 1) długotrwałe przeszkolenie wojskowe, trwające sześć miesięcy,
- 2) krótkotrwałe przeszkolenie wojskowe, trwające dwa miesiące.

§ 20. 1. Długotrwałe przeszkolenie wojskowe polega na:

- 1) szkoleniu przez okres 3 miesięcy w jednostkach wojskowych, w których funkcjonują szkoły podchorążych rezerwy,
- 2) praktyce, po ukończeniu szkoły podchorążych rezerwy, w innej jednostce wojskowej na stanowisku przewidzianym dla oficerów lub chorążych zawodowych, przez następne 3 miesiące, z zastrzeżeniem § 24.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kończy się złożeniem egzaminu i wydaniem świadectwa ukończenia szkoły podchorążych rezerwy.

3. Na zakończenie długotrwałego przeszkolenia wojskowego żołnierze składają egzamin na oficera przed komisją

powołaną przez dowódcę jednostki wojskowej, w której odbywają praktykę.

§ 21. Krótkotrwałe przeszkolenie wojskowe polega na szkoleniu w szkołach podchorążych rezerwy i kończy się złożeniem egzaminu na oficera oraz wydaniem świadectwa ukończenia szkoły podchorążych rezerwy.

§ 22. Krótkotrwałe przeszkolenie wojskowe odbywają absolwenci akademii medycznych. Absolwenci pozostałych szkół wyższych, z wyjątkiem wyższych szkół morskich, odbywają długotrwałe przeszkolenie wojskowe.

§ 23. 1. Żołnierzy odbywających szkolenie, o którym mowa w § 20 ust. 1 pkt 1, przenosi się z urzędu z jednostki wojskowej, w której funkcjonuje szkoła podchorążych rezerwy, przed jej ukończeniem do innej jednostki wojskowej w razie:

- 1) popełnienia czynu, który narusza honor i godność żołnierza, stwierdzonego orzeczeniem sądu koleżeńskiego,
- 2) popełnienia rażącego przewinienia dyscyplinarnego, za które została prawomocnie wymierzona kara dyscyplinarna,
- 3) zaniedbywania nauki lub innych obowiązków służbowych.

2. Decyzję o przeniesieniu, o którym mowa w ust. 1, wydaje dowódca jednostki wojskowej, w której funkcjonuje szkoła podchorążych rezerwy, na wniosek komendanta tej szkoły. Od decyzji tej przysługuje żołnierzowi odwołanie do bezpośredniego przełożonego dowódcy jednostki wojskowej, którego decyzja jest ostateczna.

§ 24. Żołnierzy, którzy nie zdali egzaminu określonego w § 20 ust. 2, oraz żołnierzy, o których mowa w § 23 ust. 1, przenosi się z urzędu do odbycia pozostałego okresu długotrwałego przeszkolenia wojskowego w innej jednostce wojskowej na stanowisku przewidzianym dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej. Do żołnierzy tych nie stosuje się przepisu § 20 ust. 3.

§ 25. Żołnierzy odbywających szkolenie, o którym mowa w § 20 ust. 1 pkt 1, którzy ukończyli szkołę podchorążych rezerwy, przenosi się z urzędu do innej jednostki wojskowej w celu odbycia praktyki.

§ 26. 1. Żołnierze odbywający szkolenie, o którym mowa w § 20 ust. 1 pkt 2, w jednostce wojskowej, w której nie funkcjonuje szkoła podchorążych rezerwy, mogą być przenoszeni do innej jednostki wojskowej.

2. Przeniesienie żołnierza do innej jednostki wojskowej może nastąpić z urzędu lub na jego wniosek.

§ 27. 1. Przeniesienie żołnierza z urzędu do innej jednostki wojskowej może nastąpić:

- 1) ze względów szkoleniowych,
- 2) w celu uzupełnienia potrzeb kadrowych innych jednostek wojskowych,
- 3) w razie rozformowania jednostki wojskowej,
- 4) w razie zmniejszenia stanu etatowego jednostki wojskowej,
- 5) w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

2. Przeniesienie żołnierza na jego wniosek może nastąpić, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.

§ 28. Wniosek o przeniesienie do innej jednostki wojskowej żołnierz wnosi drogą służbową do dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją żołnierz ten jest objęty.

§ 29. Żołnierze mogą być przenoszani z jednostek wojs-

kowych podległych Ministrowi Obrony Narodowej do jednostek wojskowych podporządkowanych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, i odwrotnie.

§ 30. Właściwość organów wojskowych oraz szczególony tryb postępowania w sprawach przenoszenia żołnierzy określają odrębne przepisy.

Rozdział 4

Urlopy

§ 31. 1. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową w jednym nieprzerwanym okresie udziela się raz w czasie jej odbywania urlopu wypoczynkowego w wymiarze:

- 1) szeregowym — piętnastu dni,
- 2) podoficerom — dwudziestu jeden dni.

2. Na wniosek żołnierza dowódca jednostki wojskowej udziela urlopu wypoczynkowego w dwóch częściach.

3. Żołnierzowi mianowanemu na stopień kaprała, który wykorzystał już urlop wypoczynkowy w całości lub w części w wymiarze dla szeregowych, udziela się uzupełniającego urlopu wypoczynkowego do wymiaru urlopu przysługującego podoficerowi.

4. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową w kilku okresach urlopu wypoczynkowego udziela się w każdym z tych okresów w wymiarze siedmiu dni, jeżeli czas trwania służby w danym okresie jest dłuższy niż osiem miesięcy.

5. Urlopu wypoczynkowego udziela się po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy zasadniczej służby wojskowej.

§ 32. 1. Plan urlopów wypoczynkowych dla żołnierzy opracowuje się na szczeblu pododdziału, uwzględniając w miarę możliwości ich wnioski. Plan urlopów podaje się do wiadomości żołnierzy.

2. W przypadkach uzasadnionych potrzebami służbowymi lub na wniosek żołnierza, urlopu wypoczynkowego można udzielić w innym terminie niż określony w planie urlopów.

§ 33. 1. Żołnierzowi, który w czasie przebywania na urlopie wypoczynkowym nie mógł korzystać z tego urlopu z powodu choroby trwającej co najmniej trzy dni, dowódca jednostki wojskowej udziela ponownie urlopu wypoczynkowego bezpośrednio po powrocie do jednostki lub w okresie późniejszym na czas równy liczbie dni, w czasie których żołnierz pozostawał chory.

2. Podstawą ponownego udzielenia urlopu wypoczynkowego żołnierzowi jest zaświadczenie lekarskie.

§ 34. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową mogą być udzielane urlopy:

- 1) w drodze wyróżnienia,
- 2) z tytułu honorowego krwiodawstwa,
- 3) okolicznościowy,
- 4) zdrowotny,
- 5) w celu odwiedzenia rodziny,
- 6) dodatkowy.

§ 35. Urlopu w drodze wyróżnienia udziela się żołnierzowi na zasadach i w trybie określonych w regulaminie dyscyplinarnym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 36. 1. Urlopu z tytułu honorowego krwiodawstwa udziela się żołnierzowi w wymiarze jednego dnia kalendarzowego za każde oddane 200 ml krwi.

2. Urlopu określonego w ust. 1 można udzielić żołnierzowi łącznie z innym urlopem.

§ 37. 1. Urlopu okolicznościowego udziela się żołnierzowi na jego wniosek w razie:

- 1) zgonu i pogrzebu lub ciężkiej choroby żony, dziecka, ojca, matki, opiekuna, siostry, brata, teściowej, teścia, babki lub dziadka żołnierza,
- 2) ślubu żołnierza,
- 3) urodzenia się dziecka żołnierza.

2. Urlopu okolicznościowego można udzielić żołnierzowi, na jego wniosek, również w przypadkach uzasadnionych szczególnie ważnymi względami rodzinnymi lub osobistymi.

3. Urlopu okolicznościowego udziela się, z zastrzeżeniem ust. 4, w wymiarze od dwóch do pięciu dni kalendarzowych.

4. W przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 urlopu okolicznościowego udziela się w wymiarze nie mniejszym niż 3 dni kalendarzowe.

5. Urlopu okolicznościowego udziela się żołnierzowi, na jego wniosek, również w przypadku określonym w art. 70 ust. 3.

§ 38. Urlopu zdrowotnego udziela się żołnierzom na zasadach i w trybie określonych w przepisach o zdolności fizycznej i psychicznej do czynnej służby wojskowej.

§ 39. 1. Urlopu w celu odwiedzenia rodziny udziela się żołnierzom żonatym w wymiarze trzech dni kalendarzowych w każdym dwóch miesiącach odbywania zasadniczej służby wojskowej.

2. Urlop określony w ust. 1 nie przysługuje za okres, w którym żołnierz przebywał na innym urlopie, z wyjątkiem urlopów wymienionych w § 34 pkt 1 i 2.

§ 40. 1. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową, wchodzącym w skład etatowych pododdziałów ochrony, udziela się urlopu dodatkowego w wymiarze jednego dnia kalendarzowego za każdy rozpoczęty miesiąc odbywania służby w takim pododdziale.

2. Łączny wymiar urlopu dodatkowego nie może przekraczać szesnastu dni kalendarzowych.

§ 41. 1. Żołnierzowi odbywającemu zasadniczą służbę wojskową, przebywającemu na urlopie, urlop ten może być przedłużony w razie:

- 1) zachorowania żołnierza,
- 2) zgonu i pogrzebu lub ciężkiej choroby osoby wymienionej w § 37 ust. 1 pkt 1,
- 3) klęski żywiołowej, która dotknęła jego rodzinę,
- 4) powstania innych przyczyn uniemożliwiających powrót.

2. O przedłużeniu urlopu w sytuacjach określonych w ust. 1 decyduje dowódca garnizonu, a w garnizonach, w których są etatowi komendanci garnizonu — komendant garnizonu, w którym żołnierz przebywa na urlopie.

3. Dowódca (komendant) garnizonu, o którym mowa w ust. 2, zawiadamia niezwłocznie dowódcę jednostki wojskowej o przedłużeniu urlopu żołnierzowi.

§ 42. 1. Urlopów wymienionych w § 31 ust. 1 i 3 oraz § 34 pkt 6 udziela dowódca jednostki wojskowej, której ewidencją żołnierz jest objęty.

2. Urlopów wymienionych w § 34 pkt 1—5 udziela dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz odbywa zasadniczą służbę wojskową.

§ 43. 1. Żołnierzom pełniącym nadterminową zasadniczą służbę wojskową, oprócz przysługującego urlopu wypoczynkowego, mogą być udzielane inne urlopy w wymiarze oraz na zasadach i w trybie przewidzianych dla żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową jako służbę stałą. Urlop wypoczynkowy w wymiarze 30 dni kalendarzowych, w tym nie więcej niż cztery dni ustawowo wolne od pracy, przysługuje w każdym roku pełnienia nadterminowej zasadniczej służby wojskowej.

2. Przepis § 37 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

§ 44. 1. W sprawach udzielania urlopów żołnierzom odbywającym przeszkolenie wojskowe stosuje się odpowiednio przepisy § 34 pkt 1—5, § 35, § 36, § 37 ust. 1—4, § 38, § 39, § 41 i § 42.

2. Sprawy urlopów wypoczynkowych przysługujących żołnierzom odbywającym okresową służbę wojskową regulują odrębne przepisy.

Rozdział 5

Zwalnianie z czynnej służby wojskowej

Zwalnianie z zasadniczej służby wojskowej

§ 45. 1. Żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową mogą być przedterminowo zwolnieni z tej służby z pozostawieniem w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej, po odbyciu co najmniej dwunastu miesięcy tej służby.

2. Zwolnienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje z urzędu dowódca jednostki wojskowej.

3. Przedterminowo mogą być zwolnieni żołnierze spełniający warunek określony w ust. 1, którzy ponadto:

- 1) osiągnęli dobre wyniki w szkoleniu i przestrzegali dyscypliny wojskowej,
- 2) zamieszkują w miejscowości, w której stacjonuje jednostka wojskowa, w której odbywają zasadniczą służbę wojskową, lub w miejscowości pobliskiej.

§ 46. Jednostki wojskowe, z których żołnierze mogą być przedterminowo zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej z pozostawieniem w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej, określają odrębne przepisy.

§ 47. 1. Żołnierzy przedterminowo zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej może w każdym czasie pozostawiania w dyspozycji wezwać do stawienia się w jednostce wojskowej w celu dalszego odbywania tej służby. Wezwanie doręcza się na piśmie.

2. Żołnierz wezwany do dalszego odbywania zasadniczej służby wojskowej stawia się w jednostce wojskowej w terminie określonym w wezwaniu.

3. Przepis § 8 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 48. Zwolnienie żołnierzy z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem następuje na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

§ 49. 1. Żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową zwalnia się z tej służby po jej odbyciu, w ostatnim dniu ustalonego czasu trwania tej służby, z zastrzeżeniem przepisu ust. 2 i § 51.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do żołnierzy, którzy:

- 1) stawili się do odbycia zasadniczej służby wojskowej z opóźnieniem i nie zostało ono usprawiedliwione albo
- 2) samowolnie opuścili jednostkę wojskową, w której odbywają zasadniczą służbę wojskową, albo wyznaczone miejsce przebywania lub samowolnie poza nimi pozostawali i okres ten nie został zaliczony im do czasu trwania zasadniczej służby wojskowej.

3. Żołnierzy, o których mowa w ust. 2, zwalnia się w dniu upływu ustawowego czasu trwania zasadniczej służby wojskowej.

4. Dowódca jednostki wojskowej, w przypadku niezwolnienia żołnierza z przyczyn określonych w ust. 2, zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie najbliższą rodzinę tego żołnierza.

§ 50. 1. Zwolnienie żołnierza z zasadniczej służby wojskowej dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym oraz w książeczce wojskowej.

2. Dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o zwolnieniu żołnierza z zasadniczej służby wojskowej w przypadku:

- 1) przebywania w zakładzie opieki zdrowotnej — kierownika tego zakładu oraz żołnierza,
- 2) tymczasowego aresztowania — właściwy sąd lub prokuratora wojskowego.

§ 51. Żołnierzy, którzy zostali przyjęci do nadterminowej zasadniczej służby wojskowej, zwalnia się z zasadniczej służby wojskowej w dniu poprzedzającym ostatni dzień ustalonego czasu trwania zasadniczej służby wojskowej.

Zwalnianie z przeszkolenia wojskowego

§ 52. 1. Żołnierzy odbywających przeszkolenie wojskowe zwalnia się z tego przeszkolenia po jego odbyciu, w ostatnim dniu ustalonego czasu trwania tego przeszkolenia, z zastrzeżeniem przepisu ust. 2.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do żołnierzy, którzy:

- 1) stawili się do odbycia przeszkolenia wojskowego z opóźnieniem i nie zostało ono usprawiedliwione albo
- 2) samowolnie opuścili jednostkę wojskową, w której odbywają przeszkolenie wojskowe, albo wyznaczone miejsce przebywania lub samowolnie poza nimi pozostawali i okres ten nie został zaliczony im do czasu trwania przeszkolenia wojskowego.

3. Żołnierzy, o których mowa w ust. 2, zwalnia się, w zależności od rodzaju odbywanego przeszkolenia wojskowego, w dniu upływu odpowiednio sześciu lub dwóch miesięcy trwania tego przeszkolenia.

4. Dowódca jednostki wojskowej, w przypadku niezwolnienia żołnierza z przyczyn określonych w ust. 2, zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie najbliższą rodzinę tego żołnierza.

5. W sprawach zwalniania żołnierzy z przeszkolenia wojskowego stosuje się odpowiednio przepisy § 48 i 50.

Zwalnianie z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej

§ 53. 1. Żołnierzy pełniących nadterminową zasadniczą służbę wojskową zwalnia się z tej służby w ostatnim dniu okresu, przez który byli obowiązani ją pełnić.

2. W sprawach zwalniania żołnierzy z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej stosuje się odpowiednio przepisy § 50.

3. Zwolnienie żołnierzy z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej przed upływem okresu, na który żołnierz zgłosił się do tej służby, następuje na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział 6

Powołanie do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby wojskowej

§ 54. 1. Żołnierze zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem podlegają powołaniu do odbycia pozostałego jej okresu, jeżeli okres odbytej przez nich służby był krótszy niż dwanaście miesięcy, i nie korzystają z odroczenia tej służby.

2. Powołaniu, z zastrzeżeniem § 55, podlegają żołnierze, o których mowa w ust. 1, do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia cztery lata życia.

3. Przepisy § 4 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 55. 1. Żołnierze zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z powodu przyjęcia na naukę do szkoły średniej, pomaturalnej lub wyższej w systemie dziennym, którzy w dniu 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia cztery lata życia, korzystali z tego tytułu z odroczenia tej służby, podlegają — po upływie okresu, na który udzielono im odroczenia, albo w razie ustania przyczyny tego odroczenia — powołaniu do zasadniczej służby wojskowej do dnia 30 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia osiem lat życia.

2. Żołnierze zwolnieni z zasadniczej służby wojskowej z powodu zarządzenia wykonania zasadniczej lub zastępczej kary pozbawienia wolności (aresztu wojskowego) podlegają powołaniu do odbycia pozostałego okresu tej służby po zwolnieniu z zakładu karnego, chyba że zwolnienie to nastąpiło po dniu 30 grudnia roku kalendarzowego, w którym kończą oni dwadzieścia osiem lat życia.

§ 56. W przypadkach, o których mowa w art. 102 ust. 3 i art. 103 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 1992 r. Nr 8, poz. 31 i Nr 54, poz. 254), powołanie następuje w zależności od przyczyny zwolnienia (wydalenia) ze służby kandydackiej, na zasadach określonych w § 54 lub 55.

§ 57. Do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby wojskowej podlegają powołaniu również poborowi zwolnieni ze służby pełnionej w formacjach uzbrojonych nie wchodzących w skład Sił Zbrojnych, o której mowa w art. 56 ust. 1, jeżeli pełnili oni służbę w tych formacjach przez okres krótszy niż dwanaście miesięcy.

§ 58. Żołnierze zwolnieni z przeszkolenia wojskowego przed jego odbyciem nie podlegają powołaniu do odbycia pozostałego okresu tego przeszkolenia.

§ 59. W sprawach powoływania żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem oraz poborowych, o których mowa w § 57, do odbycia pozostałego okresu tej służby stosuje się odpowiednio przepisy § 8—10 i 12.

Rozdział 7

Przenoszenie do rezerwy

§ 60. Żołnierzy zwolnionych z czynnej służby wojskowej po jej odbyciu przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z tej służby.

§ 61. Żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem:

- 1) z przyczyn określonych w art. 87 ust. 2 pkt 3 lub 5 albo z powodu uznania ich za jedynych żywicieli rodzin — przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej, jeżeli odbyli nie mniej niż dwanaście miesięcy tej służby albo w dniu zwolnienia ze służby mieli ukończone co najmniej dwadzieścia pięć lat życia,
- 2) z przyczyn określonych w art. 87 ust. 2 pkt 6 lub z powodu uznania ich za czasowo niezdolnych do czynnej służby wojskowej — przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej, jeżeli odbyli nie mniej niż dwanaście miesięcy tej służby albo w dniu zwolnienia ze służby mieli ukończone co najmniej dwadzieścia cztery lata życia,
- 3) z powodu uznania ich za trwale niezdolnych do czynnej służby wojskowej albo przyjęcia na naukę do szkoły średniej, policealnej lub wyższej w systemie wieczorowym lub zaocznym — przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej,
- 4) z przyczyn określonych w art. 87 ust. 2 pkt 4 lub 7 — przenosi się do rezerwy z dniem 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym ukończyli dwadzieścia osiem lat życia, chyba że przed tym dniem zostali przeniesieni do rezerwy na podstawie innych przepisów.

§ 62. Żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej, którzy odbywali ją w kilku okresach, przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z tej służby, jeżeli łącznie odbyli nie mniej niż dwanaście miesięcy zasadniczej służby wojskowej albo w dniu zwolnienia z kolejnego okresu tej służby mieli ukończone co najmniej dwadzieścia pięć lat życia.

§ 63. 1. Żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z przyczyn określonych w art. 87 ust. 2 pkt 3, 5 lub 6 albo z powodu uznania ich za jedynych żywicieli rodzin, którzy nie zostali przeniesieni do rezerwy na podstawie odpowiednio § 61 pkt 1 lub 2, przenosi się do rezerwy z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia pięć lat życia, chyba że przed tym dniem zostali powołani do odbycia pozostałego okresu tej służby.

2. Żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z powodu uznania ich za czasowo niezdolnych do czynnej służby wojskowej, którzy nie zostali przeniesieni do rezerwy na podstawie § 61 pkt 2 oraz nie zostali powołani do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby wojskowej w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym upłynął okres, na który orzeczono czasową niezdolność do czynnej służby wojskowej, przenosi się do rezerwy z dniem upływu tego terminu. Jeżeli okres, na który orzeczono czasową niezdolność do czynnej służby wojskowej, upły-

wa w drugiej połowie roku kalendarzowego, w którym żołnierze ci kończą dwadzieścia cztery lata życia i do końca tego roku nie zostali oni powołani do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby wojskowej, albo okres, na który orzeczono czasową niezdolność do czynnej służby wojskowej upływa po roku kalendarzowym, w którym kończą dwadzieścia cztery lata, żołnierzy tych przenosi się do rezerwy z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia pięć lat życia.

§ 64. Żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przedterminowo z pozostawieniem w dyspozycji dowódcy jednostki wojskowej, a nie wezwanych do dalszego odbywania tej służby, przenosi się do rezerwy z dniem upływu ustalonego czasu trwania zasadniczej służby wojskowej.

§ 65. Żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z powodu uznania ich za trwale niezdolnych do czynnej służby wojskowej, a także żołnierzy zwolnionych z zasadniczej służby wojskowej przed jej odbyciem z innych powodów i uznanych następnie za trwale niezdolnych do czynnej służby wojskowej nie przenosi się do rezerwy.

§ 66. 1. Żołnierzy zwolnionych z przeszkolenia wojskowego przed jego odbyciem przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z tego przeszkolenia.

2. Absolwentów wyższych szkół morskich, którzy odbyli zajęcia wojskowe, przenosi się do rezerwy z dniem ukończenia ostatniego roku nauki przewidzianego programem studiów prowadzonych w tych szkołach.

3. Przepis § 65 stosuje się odpowiednio.

§ 67. 1. Żołnierzy zwolnionych z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej przed upływem okresu, na który zostali przyjęci do służby, przenosi się do rezerwy z dniem zwolnienia z tej służby.

2. Przepis § 65 stosuje się odpowiednio.

§ 68. Przeniesienia do rezerwy dokonuje:

- 1) w przypadkach określonych w § 60, § 61 pkt 1—3, § 62, § 66 ust. 1 i § 67 ust. 1 — dowódca jednostki wojskowej,
- 2) w przypadkach określonych w § 61 pkt 4, § 63, § 64 i § 66 ust. 2 — wojskowy komendant uzupełnień.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 69. Żołnierzom odbywającym zasadniczą służbę wojskową, wchodzącym w skład etatowych pododdziałów ochrony, którzy przed dniem wejścia w życie rozporządzenia wykorzystali:

- 1) urlop okresowy w wymiarze trzydziestu dni — nie przysługuje urlop dodatkowy, o którym mowa w § 40,
- 2) część urlopu okresowego — przysługuje urlop dodatkowy, który łącznie z wykorzystanym urlopem okresowym nie może przekroczyć trzydziestu jeden dni kalendarzowych, z uwzględnieniem zasad udzielania tego urlopu określonych w rozporządzeniu.

§ 70. Żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe w dniu wejścia w życie rozporządzenia odbywają to przeszkolenie na zasadach i w wymiarze dotychczas obowiązujących.

§ 71. Do żołnierzy pełniących w dniu wejścia w życie rozporządzenia nadterminową zasadniczą służbę wojskową w sprawach dotyczących przedłużenia tej służby na kolejny okres stosuje się dotychczasowe terminy.

§ 72. Tracą moc:

- 1) zarządzenia nr 58 Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 grudnia 1987 r. w sprawie odbywania zasadniczej służby wojskowej (Dz. Rozk. Ministerstwa Obrony Narodowej z 1990 r. poz. 107 i z 1991 r. poz. 47),
- 2) zarządzenie nr 71 Ministra Obrony Narodowej z dnia 11 października 1989 r. w sprawie służby wojskowej oraz szkolenia obronnego studentów i absolwentów szkół wyższych (Dz. Rozk. Ministerstwa Obrony Narodowej poz. 77 i z 1991 r. poz. 47),
- 3) zarządzenie nr 73 Ministra Obrony Narodowej z dnia 16 sierpnia 1990 r. w sprawie przebiegu zasadniczej służby wojskowej pełnionej nadterminowo (Dz. Rozk. Ministerstwa Obrony Narodowej poz. 77 i 112 oraz z 1991 r. poz. 15 i 59).

§ 73. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: p. o. *J. Onyszkiewicz*